

Skötselplan

Svenska kyrkan
GÖTEBORGS
BEGRAVNINGSSAMFÄLLIGHET

Innehållsförteckning

- A. Laginformation
 - Laget
 - Lagkompetens
- B. Karta
- CD. Avfallshantering
- E. Belysning & Bänkar
- FG. Buskar
- H. Damm
- IJ. Dagvattenbrunnar & Sommar/vintervatten
- K. Gravplatser & Stensäkerhet
- L. Gräsytor
- M. Gödsel- & andra använda medel
- N. Häckar
- O. Kantstöd
 - Krukplanteringar
 - Kompost
 - Markbeläggning
- PQ. Murar & stigportar
- R. Naturmark
 - Naturvård & Invasiva arter
- S. Rabatter
- TU. Skyltar & Servicestationer
- V. Träd
- XY. Vattenmätare
- ZÅ. Samarbeten & Kommande säsong
- ÄÖ. Förklaringar

Laginformation

Lagledare: Xxxxxx Telnr:
Vice lagledare: Xxxxxx Telnr:
Laget består av: Xxxx
Xxxxxx
Xxxxxxx
säsongare på lång och kort säsong.

Lagkompetens:
Skylift: Xxxxxx
Motorsåg: Xxxxxx
Beskärning: Xxxxxx
Anläggning: Xxxxxx
Vattenansvarig: Xxxxxx
Murar: Xxxxxx
Kulturgravar: Xxxxxx
Träd: Xxxxxx

Karta

Avfallshantering

- Miljömässig sortering
- Tänk särskilt på att inte lämna exempelvis högar eller utspridda föremål som begränsar framkomlighet, i synnerhet där det påverkar tillgängligheten negativt

Skötsel:

- Tunnor ska tömmas en gång i veckan, eller vid behov
- Tunnor ska ses över, rengöras och rätas en gång per säsong

Varje område har sin egen specifika avfallshantering

Belysning & Bänkar

Belysning

På området finns följande typer av armaturer:
Stolpar, pollare, spots

Skötsel:

- Se över all belysning en gång per år, förslagsvis på vintern
- Upprätning av belysningsstolpar
- Rengöring av armaturer
- Klipp fritt runt armaturer så att belysningen uppnår sitt syfte
- Ta bort klotter och affischering

Bänkar

På området finns följande typer av bänkar:

Brädor i återanvänd plast, med gjutjärnssidor, Gjutjärn med teaksits, bänkstolar

Skötsel:

- Rengörs och rätas vid behov, men minst en gång per år företrädesvis på hösten
- De bänkar som plockas in rengörs, slipas, oljas/målas under vintern

Buskar

Utdrag ur BoU-planen: "Terrassen och Östra terrassen: Skymmande grönska bör undvikas"...

Följande buskar finns på området:

Kvarter 2-5: Sambucus nigra - fläder, Syringa vulgaris - bondsyrén,
Kvarter 8 & 12: Rhododendron - rododendron,
Kvarter 24: Acer ginnala - ginalalönn, Spiraea - spirea

Skötsel:

- Beskärning görs av vintergröna växter under tillväxtsäsong och för lövfällande när det är lämpligt för respektive art och sort
- Undervegetation av ogräs rensas vid behov
- Gödslas vid plantering och när behov uppstår, företrädesvis en gång per säsong

Damm

Damm finns i minneslunden

Skötsel:

- Rensning av pump sker vid behov under säsong
- Dammen rensas från vissna blommor och tomma vaser som står i vasstället i dammen
- Dammen töms, rengörs och rensas innan vinter
- Pumpar rengörs och plockas in frostfritt under vintern
- Dammen dekorerats med granris under vintern

Dagvattenbrunnar & Sommar/vintervatten

Dagvattenbrunnar finns på följande kvarter:

Finns på samtliga kvarter

- Rensning av dagvattenbrunnar ska ske 1 gång per år, önskvärt 2 gånger per år

Sommar/vintervatten:

- Vid avstängning av sommarvatten (15 oktober) kontrolleras ventilerna.
- Vid behov av nytt material beställs detta av enhetschefen, genom att meddela problem och placeringen av ventilen.

Gravplatser & Stensäkerhet

Det finns 1130 skötselgravar på området

Skötsel:

- Alla skötselgravar är markerade med en sticka; gul- annueller, röd- perenner och rosor, blå-yt skötsel (ex flis, sand, gräs i ram),
- Gravarna får stå tomma en helg mellan avröjningen av vårblommor och plantering av sommarblommor
- Penséer planteras på våren, står upp till 7 veckor, gödglas ej då de kommer gödslade från odlaren
- Sommarblommorna ska vara planterade före midsommar
- Vinterdekorationer samt kransar läggs ut före allhelgona
- Topp- samt slättäckningar läggs ut före 1:a advent
- Avröjning av vinterdekorering, ljus och ljung sker i mitten av mars, gäller alla gravar
- Kantskärning sker vid behov, minst 1 gång/år
- Kontinuerlig skötsel av samtliga gravar, så som vattning, rensning och gödning, plocka bort utbrunna ljus, vissnade blommor

Gravplatser & Stensäkerhet

Perenngrav

- Växternas skick ses över på våren
- Behöver det förnyas kontrolleras det om växten finns i någon av förvaltningens plantskolor

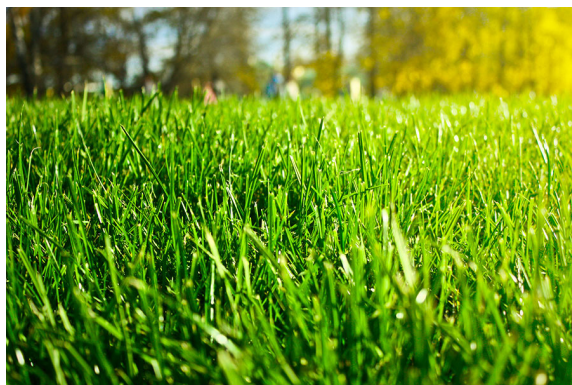
Rosgrav

- Se rospärmen

Stensäkerhet

- Årlig kontroll av gravstenar ska genomföras
- Särskilda omständigheter:
 - Till detta område räknas även utsmyckningar i anslutning till graven/gravplatsen, som statyer, staket, ramar och liknande
- När en arbetsorder om gravtvätt skickas ut är det viktigt att fotografera graven innan påbörjad tvätt.
- Ifall stenen är skadad ska detta dokumenteras. Ta foto, skicka till lagledaren som sparar fotot och döper det till gravnumret, så att det lätt hittas om så krävs

Gräsytor

På denna kyrkogård/begravningsplats finns 3400 kvm gräs som sköts och klipps enligt ´bruksgräsmatta´

Skötsel:

- Gräsklippning sker vid behov, gräset ska 4-8 mm
- Avklippt gräs lämnas kvar förutsatt att inga ränder eller ansamlingar uppstår. Grässpill får inte förekomma på hårdgjorda ytor efter klippning
- Putsning/trimning av gräs sker kring gravar, hinder, byggnader, belysningsstolpar mm. Efter putsningen/trimningen får inga gräsrester finnas på gravanordningar.
- Gräsytan ska ge ett jämt och friskt intryck, lagning och gödsling sker vid behov
- Gräsmattor får gulna vid torrperioder
- Städning av löv, skräp och sten sker vid behov
- Kom ihåg att hålla avstånd till fordon, träd, buskar och blommor, så att inget skadas
- För skötsel av högräs se fliken ´Naturmark´

Gödsel- & andra använda medel

- Osmocote PRO, Marathon, Vitalbase, och Benmjöl används som gödselmedel
- Revira extra används mot vildsvin
- Trico Gardens verksamma substans är företrädesvis fårtalg och sprayas mot gnagare.
Kan med fördel användas på växter vid nyplantering för att hålla gnagare borta från de första och ofta mest allvarliga angreppen
- Det finns specifika gödsel för specifika växter så som rododendron- & rosgödsel och benmjöl vid framför allt löksättning.
- Penséer gödglas ej, kulturen är så kort och de kommer gödslade från odlare. De kan dock sprayas med Trico Garden för att hålla gnagare borta.
- Sommarblommor gödglas med löst pelleterat gödsel
- Biofer är för att hålla rådjuren borta, men används med stor försiktighet då det också är ett gödselmedel
- Osmocote PRO till lådor
- Jordprover tas med jämna mellanrum
- Översikt och dosering av gödselmedel finns på kommande sida

Dosering av gödsel och andra använda medel

Produktnamn	Används till/mot	Dosering 0,5m ²	Dosering (1m ²)	Gödseltidpunkt
<i>Till gravar:</i>				
Osmocote PRO	sedum, annueller	<i>Halvplats 0,5m²</i> ¼ dl	<i>Helplats 1m²</i> ½ dl (35gram)	Vid plantering
Kalk, granulerad	pH-förhöjande	1 dl (1hg)	2 dl (2hg)	När granriset tas bort

Produktnamn	Används till/mot	Dosering 0,5m ²	Dosering (1m ²)	Gödseltidpunkt
<i>Till allmänna ytor:</i>				
Marathon Allround allmängödsel, rosor				
Osmocote	surjord		¾ dl (45gram)	Vid plantering
Benmjöl	blomsterlök		½ dl (35gram)	Vid plantering
Greenmaster Autumn Fe	höstgödsel		1 dl	Vid löksättning hösten
Kalk, granulerad	pH-förhöjande	1 dl (1hg)	2 dl (2hg)	På våren
Revira extra	mot vildsvin	Instruktion finns på förpackningen		Vid angrepp
Trico Garden	mot gnagare			
Biofer/Chrysan	mot gnagare	Strös runt gravarna - används mycket måttligt		

Häckar

Utdrag ur BoU-planen: "Terrassen och Östra terrassen: Skymmande grönska bör undvikas"...

Följande häckar finns på följande kvarter:

Kvarter 37+39: Sorbus intermedia - oxel

Kvarter 42: Taxus baccata - hybridigran, Ligustrum vulgare - liguster

Kvarter 43: Ligustrum vulgare - liguster, Hydrangea anomala ssp.
petiolaris- klätterhortensia

Kvarter 47: Ribes alpinum - måbär

Skötsel:

- Beskårs görs av vintergröna växter under tillväxtsäsong och för lövfällande när det är lämpligt för respektive art och sort
- Undervegetation av ogräs rensas vid behov
- Gödslas vid plantering och när behov uppstår, företrädesvis en gång per säsong
- Häckar klipps på en för ergonomin lämplig höjd om inte annan höjd anges i gestaltnings- eller BoUplaner

Kantstöd & krukplantering

Kantstöd:

På kyrkogården finns kantstöd som materailåtskiljare utefter vägar

Skötsel:

- Inspekteras en gång per år
- Rätning och lagning sker vid behov

Krukplantering finns på följande ställen:

Utanför kappellet 2 stora, 2 små krukor i askgravlunden

Skötsel:

- Planteras vid lämplig tidpunkt, förslagsvis i samband med sommarblomsplantering
- Kan planteras med andra växter än sortimentsväxter
- Gödslas vid plantering, med långtidverkande gödsel
- Vattnas vid behov

Kompost

Kompost

Kompostanläggning finns på materialgården

Skötsel:

- Den ska vändas var fjärde vecka
- Temperatur tas var fjärde vecka i samband med vändning
- När vändning och temperaturtagning gjorts ska detta föras in på blanketten "kompost temperaturmätning".
- Vid beställning av jord kontaktas grävarlaget på berörd enhet

Markbeläggning

Utdrag från BoU-plan: "Gångsystemet är mycket viktigt för kyrkogårdens karaktär".....

Markbeläggning:

Stenmjölsgångar, grusgångar, asfaltgångar

Skötsel:

- De ska kontinuerligt paddas/krattas
- Ytan bör brännas med jämna mellanrum, för att slippa att skyffla så långt det går.
- Potthål ska lagas så omgående det är möjligt
- Asfaltsytor ska sopas rena

Minneslund/Askgravlund

*Utdrag ur Reglemente för begravningsverksamheten, 5 kap
Minneslund, askgravlund, askgravplats, kistminneslund:*

”5 § Gemensamma bestämmelser

*Kyrkogårdsförvaltningen svarar för vården av minneslund, ask-
gravlund och askgravplats och för all plantering inom denna.*

*Besökare får smycka med snittblommor och ljus på där för avsedd
plats. Kyrkogårdsförvaltningen ansvarar för att anläggningarna, som
helhet, hålls i vårdat och värdigt skick.”*

Skötsel av smyckningsplats och ljusanordning

Förutom ordinarie skötsel som beskrivs i skötselplanen för respektive yta och utrustning ska minneslund och askgravlund skötas enligt följande.

- Allmän tillsyn ska ske minst en gång i veckan
- Borttagning av vissna blommor och ljus ska ske minst en gång i veckan
- Borttagning av ej tillåten smyckning såsom dekorationer, lyktor och liknande ska ske minst en gång i månaden
- Avställning av ej tillåten smyckning ska göras på ej publik plats, såsom materialgård.
- Avställda saker töms och slängs som sopor två gånger om året.

Murar & stigportar

Murar finns på följande kvarter:

Kvarter: 34, 35 och 40, 41

Skötsel:

- Ta bort sly varje år som växer för nära murarna
- Blås bort löv och rensa ogräs även uppe på de murar som inte enligt föreskrift ska ha växtlighet ovanpå
- Stoppa omgående in skolstenar som ramlat ur
- Klotter på mur kan tas bort med medlet ´Sixten´ och hetvatten.
Är det för stort eller svårt att få bort kontaktas enhetschefen som beställer jobbet av entreprenör.

Stigportar finns två stycken på gamla kyrkogården

Skötsel:

- Yttre åverkan fotograferas och rapporteras in
- Renovering/reparationer utförs alltid av extern aktör

Naturmark & Invasiva arter

Högräs/ Naturmark finns på:

Kvarter: 26

Skötsel högräs:

- Översyn årligen
- Ogräs så som skräppor, tistlar och frösådda träd ska rensas bort
- En kant/ram kring en högräsyta klipps kort som på andra klippta ytor, det ger ett städat intryck av den annars rufsiga ytan
- Akuta insatser vid behov
- Högräs klipps en gång per år, på sensommaren, klippet ligger kvar för att torka och samlas sedan upp

Skötsel invasiva arter:

- Vid uppkomst av invasiva arter ska dessa rapporteras in. Skicka en rapport innehållande namn på arten, karta över vart arten växer och foto.
- På länsstyrelsens inrådan ska invasiva arter tas bort. Tydliga instruktioner lämnas om hur arbetet ska göras.
- **Observera! Invasiva arter får inte tas bort på eget initiativ**

Invasiva arter

Sidenört
Asclepias syriaca

Japansk humle
Humulus japonicus

Parkslide *
Reynoutria japonica

Fjäderborstgräs
Cenchrus setaceus

Flikpartenium
Parthenium hysterophorus

Blomsterlupin *
Lupinus polyphyllus

Gudaträd
Ailanthus altissima

Sjögull *
Nymphoides peltata

Vresros *
Rosa rugosa

Invasiva arter

Jätte balsamin
Impatiens glandulifera

Jätteleka
Heracleum mantegazzianum

Gul skunkkalla
Lysichiton americanus

Tromsöloka
Heracleum persicum

Smal vattenpest
Elodea nuttallii

Vattenhyacint
Eichhornia crassipes

Kabomba
Cabomba caroliniana

Naturvård

Bisamhällen/högstubbar/insektshotell/ faunadepå finns på följande platser:

Kvarter U1: Bisamhällen

Kvarter: Högstubbar

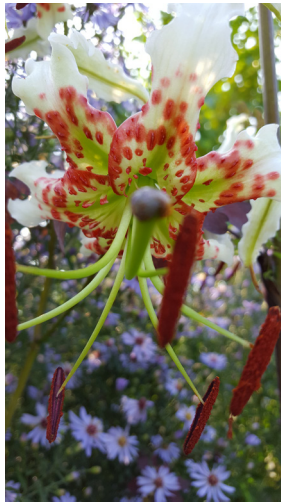
Kvarter U3+U1+U8 faunadepå

Kvarter U1+41D: Insektshotell

Skötsel:

- Vattna sedumtak vid långvarig torka
- Gödsla sedumtak på försommaren
- Kontrollera årligen att högstubbar är stabila och inte utgör någon fara
- Kontrollera årligen att faunadepån ligger stabilt och inte kan utgöra någon fara om någon skulle klättra på den
- Bisamhällen sköts av extern verksamhet

Rabatter

Rabatter finns på följande kvarter

Kvarter: 34, minneslunden, askgravlunden, mellan U1 och U6,
U5 och 52

Skötsel:

- Klipps ner och rensas på våren
- Rensas under säsong vid behov
- Gödslas efter vårrensningen och i Juli

Servicestationer

På kyrkogården finns 5 servicestationer

Skötsel:

- Servicestationen ska omgärdas av häck eller plank
- Höjden på planket/häcken ska vara max så högt att sopkärlet precis syns. Detta för att besökare lätt ska kunna orientera sig till platsen
- Markbeläggningen ska alltid hållas ren, ogräsfri och tillgänglighetsanpassad.
- Sopkärl ska hållas rena och hela
- Vattenposterna förbättringsmålas med Isoguard grund + pansar.
- Plank byggs av furuplank och målas med slamfärg

Skyltar

På våra kyrkogårdar finns svarta informationstavlor. Dessa tavlor ska innehålla information som är lämplig att delge våra besökare.

Här ska alltid finnas:

- Prislista
- Kontaktuppgifter till förvaltningen

Utöver detta ska det finnas specifikt information för kyrkogården, exempelvis:

- Höggräs
- Faunadepåer
- Högstubbar
- Bikupor m.m

Här ska också sättas upp informationen som gäller under en begränsad tid exempelvis information om:

- Avröjning
- Plantering
- Vattentillgång m.m
- Underhållsarbeten m.m

Skötsel:

- Anslag produceras och distribueras, av kommunikatör, ut till lagledare, som har ansvar för att dessa kommer upp
- Skyltar rengörs och rätas vid behov, dock minst en gång per år, då företrädesvis på hösten/vintern

Träd

Utdrag ur BoU-planen: "Terrassen och Östra terrassen: Skymmande grönska bör undvikas"...

Följande träd finns på angivna, kvarter:

Kvarter: 30+35+36+37+39+43+56: Malus - prydnadsapel

Skötsel:

- Gödslas första växtåret och när behov uppstår
- Beskärs vid behov av den/de i laget som har rätt kompetens, i fall där detta inte finns konsulteras extern arborist

Vattenmätare

Avläsning:

Vattenmätare skall avläsas manuellt en gång i veckan, om möjligt varje måndag.

Det bör alltid vara samma person som läser av respektive vattenmätare. Det ska finnas minst en till person som kan utföra avläsningen, vid ex. sjukdom eller semester.

Avläsningarna skall antecknas och föras in i Excelfilen "Avläsning vattenmätare" som finns på det gemensamma G i datorn.

Personal ska inte behöva transportera sig till en kyrkogård en extra gång för att enbart läsa av en vattenmätare, dock får tiden mellan två avläsningar inte överstiga två veckor.

Under vintern, från 15 oktober till 15 april då allt sommarvatten är avstängt behöver dock inte vattenmätarna läsas av på de kyrkogårdar som endast har sommarvattenförsörjning. Vattenmätarna kan ändå läsas av vid enstaka tillfällen under vintern för att kontrollera att mätarna står stilla.

Om du upptäcker att du har fått en ny vattenmätare:

Anteckna:

- Kyrkogård samt placering av mätare
- Gamla mätarnumret
- Nya mätarnumret
- Avläsning

Vinterväghållning

En karta för varje kyrkogård visar var vinterväghållning sker

Samarbeten & Kommande säsong

Samarbeten:

Samarbeten äger rum emellan lagen, t.ex. vid behov av personal eller i form av kompetens(certifikat)som krävs i arbetsuppgiften.

Kommande år:

Projekt ska genomföras 2021, utförligare förklaring av dessa finns i dokument från verksamhetsdagar

Förklaringar

BoU-planer

Bevarande och utvecklingsplaner.

Dessa finns skapade för varje kyrkogård/begravningsplats.

Planerna ger stöd och hjälp i funderingar kring ombyggnationer och skötsel.

Detta är en sammanställning av de skötselplaner som finns i förvaltningen.

Varje kyrkogård/begravningsplats har sin egen skötselplan, där innehåll för just den platsen tas upp. Skötselplanerna kan därför se väldigt olika ut.

Skötselplanerna är skapade för att skötsellagen ska ha ett dokument att lita sig på i sitt dagliga arbete. I de specifika skötselplanerna finns därför personuppgifter på vilka som ska kontaktas när frågor uppkommer, så som beställning av växter eller material till lagning av ventiler. Dessa uppgifter har tagits bort i denna version, av integritetsskäl